

KDYŽ ZAVŘU OČI, VIDÍM ...

Tvoření pro rodiče a děti inspirované výstavou Markéty Magidové

Co se objeví, když na chvíli zavřeme oči a přestaneme se dívat na svět kolem sebe? Výstava Markéty Magidové *Když zavřu oči, vidím...* pracuje s dětskou představivostí, kresbou a vyprávěním. Některá vystavená díla vznikla z dětských kreseb, jiná z příběhů a představ, které děti popisovaly se zavřenýma očima. Obyčejný tvar se v nich může proměnit v živou bytost, věci mohou získat nové vlastnosti a jeden obraz může bez varování vystřídat jiný.

Vyzkoušejte si podobnou cestu i doma. Dívejte se, představujte si, proměňujte, vyprávějte a kreslete. Není důležité, aby příběh dal dokonalý smysl ani aby kresba připomínala skutečnost. Nechte nápady přicházet a sledujte, kam vás zavedou.

1. PŘÍBĚH ZA ZAVŘENÝMA OČIMA

Budete potřebovat: papír, tužku nebo pastelky. Aktivitu můžete zkusit i bez pomůcek.

Jak na to

Na chvíli zavřete oči. Co se vám objeví před očima? Jeden z vás začne vyprávět a druhý pokračuje. Střídejte se vždy po jedné větě. Předchozí nápad neopravujte – přijměte ho a rozvíjejte dál.

Pomoci vám mohou věty: Když zavřu oči, vidím... Vidím před očima... A pak vidím... A pak... Najednou... Konec. Zazvonil zvonec a pohádka je konec.

Příběh můžete nakonec zapsat nebo nakreslit jeho nejpodivnější okamžik.

Zkuste navíc

Co se stane, když příběh začne dítě a skončí dospělý? A co když si role vyměníte?

2. TŘI SLOVA – JEDEN OBRAZ

Budete potřebovat: papírky, miskou nebo sáček, papír a kreslicí potřeby.

Připravte si:

Na jednotlivé papírky napište například: mrkvová chobotnice

- dýně s tykadly – kruh čaroděj – kočka–trojúhelník – ptáci s čepicemi – skákající hrad
- růžový košík – mech – slepá ulička – barevné balóny – mikrovlnka – holé nohy
- oči s tykadly – nadávající babička

Papírky přehněte a vložte do misky.

Jak na to

Vylosujte si tři slova. Teď je zkuste dostat do jednoho obrázku. Nemusí vedle sebe jen stát. Mohou se spojit, proměnit nebo vytvořit úplně novou bytost.

Až budete hotovi, vymyslete:

- Kdo nebo co je hlavní postavou?
- Co se právě stalo?
- Co je na obrázku nejpodivnější?
- Co se stane za chvíli?

Příběh můžete napsat, vyprávět nebo vytvořit společně.

Zkuste navíc

Přidejte čtvrtý papírek s emocí: radost – strach – zvědavost – překvapení – smutek – zamilování

Jak se váš příběh změní?

3. CO BUDE DÁL?

Přečtěte si začátek příběhu a společně vymyslete jeho pokračování.

Příběh první

„Vidím před očima dýni a ta má tykadla. A ty tykadla mají oči a ty oči mají tykadla... A pak jedna holčička našla tuhle dýni...“ Co spolu holčička a dýně zažily?

Příběh druhý

„Vidím před očima mrkvovou chobotnici. Pak vidím ptáky na obloze. Ti ptáci mají čepice. A pak vidím oponu...“ Co se objeví za oponou?

Příběh třetí

„Před očima vidím cestičku z ledu. Ta cestička je vlastně kouzelná, protože pod ledem jsou drahokamy...“ Kam cestička vede? A co se stane tomu, kdo po ní půjde?

Jak pokračovat

Nemusíte se shodnout. Každý může vytvořit jinou verzi.

Můžete také zkusit pravidlo: každý řekne jednu větu a druhý musí pokračovat přesně tam, kde předchozí skončil.

4. CO SE SKRÝVÁ V ČÁŘE?

Budete potřebovat: papír, tužku nebo fix a případně pastelky.

Jak na to

Položte tužku na papír a začněte kreslit jednu dlouhou čáru. Nevymýšlejte předem, co kreslíte. Nechte ruku chvíli putovat po papíře. Můžete dokonce na pár sekund zavřít oči. Potom kresbu otočte.

Co v ní vidíte?

Možná hlavu, zvíře, ostrov, stroj nebo něco, co ještě nemá jméno. Vybraný tvar zvýrazněte, dokreslete nebo vybarvěte. A potom dokončete větu: „Když zavřu oči, moje čára se promění v...“

Vymyslete nové bytosti jméno a odpovězte:

- Kde žije?
- Co umí?
- Čeho se bojí?
- Co má nejraději?
- Co se jí dnes přihodilo?

KDO JE MARKÉTA MAGIDOVÁ?

Markéta Magidová (1984) je česká současná vizuální umělkyně, která ve své tvorbě propojuje malbu, sochařství, pohyblivý obraz i digitální technologie. Zajímá ji způsob, jakým vznikají obrazy, představy a významy, a také možnosti jejich proměny mezi různými médii.

Ve výstavě *Když zavřu oči, vidím...* vychází z dialogu se svými dcerami a z jejich dětské imaginace, kterou chápe jako svébytný způsob poznávání a zobrazování světa. Dětské kresby a slovně formulované představy dále umělecky rozvíjí a transformuje prostřednictvím malířského a sochařského uvažování, digitálních nástrojů i umělé inteligence. Výstava tak otevírá otázku, jak se rodí obraz, jak se při převodu mezi slovem, představou a různými médii proměňuje a co se můžeme od dětského, dosud méně svázaného způsobu vidění naučit.

SLOVNÍČEK POJMŮ

Imaginace

Schopnost vytvářet si v mysli představy, obrazy, situace nebo příběhy, které nevidíme reálně před sebou.

Asociace

Myšlenka, obraz nebo vzpomínka, která se nám vybaví v souvislosti s jiným slovem, obrazem nebo zážitkem. Asociace nemusí být logická a u každého člověka může být jiná.

Vizuální myšlení

Způsob přemýšlení pomocí obrazů, tvarů, barev, prostorových vztahů nebo představ.

Vizuální obraz

To, co vnímáme nebo si představujeme jako obraz. Může jít o skutečnou kresbu či fotografii, ale také o obraz, který vzniká pouze v naší představě.

Transformace

Proměna jednoho tvaru, významu, předmětu nebo nápadu v něco jiného.

Médium

Prostředek, jehož pomocí umělec vytváří dílo. Médii může být například kresba, malba, socha, fotografie, video, text nebo digitální obraz.

Kompozice

Způsob uspořádání jednotlivých částí obrazu nebo jiného výtvarného díla.

Symbol

Znak, obraz nebo předmět, který kromě svého běžného významu může zastupovat ještě jinou myšlenku, pocit nebo zkušenost.

Personifikace

Způsob vyjadřování, při kterém neživým věcem, zvířatům nebo přírodním jevům přisuzujeme lidské vlastnosti či chování. Například když strom mluví nebo se dům bojí.

Automatická kresba

Způsob kreslení, při kterém člověk vede čáru co nejvolněji a bez předem naplánovaného výsledku.

Interpretace

Vlastní způsob, jakým chápeme a vysvětlujeme obraz, text nebo umělecké dílo.

Reflexe

Zpětné přemýšlení o vlastní zkušenosti nebo tvorbě.

Více informací najdete na webových stránkách: <https://www.klasterbroumov.cz/vzdelavani/detska-galerie-lapidarium1/kdyz-zavru-oci-vidim>

Zpracovala: **Kristýna Ševčíková, Pavla Semeráková**

Grafické zpracování a sazba: **Michaela Doubravová**

Fotografie: **Václav Matějček**